

SEAS

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Núm. 358
Gener/Febrer

2022

Estany d'Ivars. Foto de Conxita Cañas.

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 14 de gener de 2022

Conferència "Un patrimoni arran de riu" a càrrec de Mercè Riera, a les 20 h a la Sala Piquet.

— 16 de gener

Excursions al Pont de Vilomara (Bages), amb sortida del Parador a les 7 h.

— 23 de gener

Excursió matinal al pilar coronat de Castellbisbal (Vallès Occidental), amb sortida de l'aparcament de l'Escola Montseny a les 7 h.

— 29 i 30 de gener

Sortida a la neu a Llívia (Cerdanya) juntament amb la Secció Jove.

— 11 de febrer

Conferència "Les colònies del Llobregat" a càrrec de Rosa Serra, a les 20 h a la Sala Piquet.

— 13 de febrer

Excursions a la riera de Merlès i a Puig-reig (Berguedà), amb sortida del Parador a les 7 h.

— 19 i 20 de febrer

Sortida a la neu de la Secció Jove.

— 20 de febrer

Excursió matinal a la Miranda de Santa Magdalena (Montserrat), amb sortida de l'aparcament de l'Escola Montseny a les 7.30 h.

— 11 de març

Conferència "La mineria a la conca del Llobregat" a càrrec de Lluís Solé, a les 20 h a la Sala Piquet.

— 13 de març

Excursions a la serra dels Tossals i de l'Ametlla de Casserres a Berga (Berguedà), amb sortida del Parador a les 7 h.

— 20 de març

Excursió matinal al Pont Foradat i coves de Cal Llucià (Anoia), amb sortida de l'aparcament de l'Escola Montseny a les 7 h.

Normativa per als articles del butlletí de la SEAS.

- Els articles tindran un màxim de 5 pàgines del butlletí amb les fotografies incloses.

Això vol dir que el text ha de tenir unes 2.350 paraules com a màxim o 11.800 caràcters sense comptar els espais. Cada fotografia ocupa unes 110 paraules (500 caràcters), que s'hauran de descomptar del màxim. Així és que un article de 5 pàgines i 1 fotografia tindrà 2.240 paraules (11.300 caràcters) i un de 5 pàgines i 5 fotografies tindrà 1.800 paraules (9.300 caràcters) com a màxim.

- Els articles s'han de lliurar en format word.

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

Art Floral i Interiorisme

FLORETO

Creu 66. Tel 933723103

CISTELLERIA BALLART

Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
FRANCESC HOMEDES

L'ESTANY D'IVARS I VILA-SANA

Agustí Revilla Briongos

L'estany d'Ivars i Vila-sana, a la comarca del Pla d'Urgell, és l'estany interior més gran de Catalunya. Aquest Espai Natural és un oasi de diversitat biològica, especialment d'ocells però també d'amfibis, peixos i mamífers aquàtics. És també un espai agradable on gaudir de la natura, passejar i fer fotografies.

Dades de l'estany: 156 hectàrees de superfície, 2,4 hectòmetres cúbics d'aigua, 2.150 metres de longitud per 730 metres d'amplada màxima i 3,8 metres de profunditat màxima. El perímetre no és lineal sinó irregular degut a les petites penínsules que envaeixen l'aigua. A l'interior s'alcen 25 illes de diferents formes i mides on nien les diferents espècies d'aus.

GEOLOGIA DE L'ESTANY

L'origen d'aquest estany s'emmarca dins la depressió geològica de l'Ebre, formada per materials fluviolacustres dels períodes terciari i quaternari (65 milions d'anys). Aquest fet determina una certa permeabilitat i afavoreix la formació de llacunes endorreiques com aquesta. (Una conca o un llac endorreic és una àrea en la qual l'aigua no té sortida cap al mar).

Des de fa 2 milions d'anys, a la zona del Pla d'Urgell, hi arribaven graves i arenes procedents del riu Corb. Aquesta nova formació de materials, gràcies a la seva permeabilitat, actuava com a aquífer i va fer possible la formació de la llacuna que coneixem com l'antic estany.

CRONOLOGIA DE L'ESTANY

Els primers documents que fan referència a l'estany són del segle XI. Al segle XV ja es parlava de l'explotació de la sal a les salines d'Ivars. Al segle XVIII va evolucionar cap a un estany d'aigua dolça, arran de la derivació d'un rec del molí que hi havia a prop.

Una data clau fou l'any 1853 amb l'arribada de l'aigua del riu Segre a les comarques de Lleida a través del canal d'Urgell. L'aigua dolça va transformar la vida al voltant de l'estany i als pobles agrícoles de la plana de Lleida. Aviat hi augmentaria la població: dels 14.000 habitants a l'any 1887 passà als 24.000 l'any 1920. S'afavorí la caça d'aus aquàtiques i la pesca de l'anguila. S'hi organitzaren curses de natació. S'hi celebraren casaments i alifares (festa del darrer dia de batre). I es posava en marxa un incipient turisme rural.

Illots dins l'estany. Foto d'Agustí Revilla.

Niu de Cigonyes. Foto d'Agustí Revilla.

L'any 1948, en plena dictadura de Franco, es va assecar l'estany. L'empresa Locomoción y Transportes SA, favorable al règim, va aprofitar la Ley de Desecación y Saneamiento de lagunas, marismas y terrenos pantanosos de 1918 que requalificava les terres per a ús agrícola, i va drenar les aigües a un afluent del riu Corb, en contra de la voluntat popular.

L'any 2002, cinquanta-quatre anys després de la dessecació, es constitueix el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana. Aquest Consorci està format per: la Generalitat de Catalunya (Departament de Territori i Sostenibilitat), Diputació de Lleida, Consell Comarcal del Pla d'Urgell, Ajuntament de Vila-sana, Ajuntament d'Ivars d'Urgell i Universitat de Lleida. L'Obra Social de Caixa Catalunya (avui Fundació Catalunya -La Pedrera) col·labora amb el Consorci. El 2003 s'inicien les obres i el 2005 comença l'ompliment que acabaria el 2008. Amb l'arribada dels primers ocells limícoles es produí un esclat de vida i des d'aleshores es va succeint una recuperació natural de la vegetació i de la fauna.

LA VEGETACIÓ

Hi creixen les plantes d'ambients aigüosos com el canyís, la bova, el jonc boval i alguns macròfits submergits que ofereixen aliment a moltes espècies.

També són molt interessants els retalls de vegetació pròpia dels sòls salins, testimonis d'ambients endorreics i salobrencs anteriors, com les ensopegueres.

Per altra banda s'han recuperat arbres de ribera com àlbers, freixes, salzes, pollancre i tamarius.

LA FAUNA

La fauna destaca especialment pel grup dels ocells aquàtics com ara els ànecs collverd, els limícoles com el camallarga, els ardeids com l'agró roig i els rapinyaires com l'arpella. Al llarg de l'any s'han observat més de dues-centes espècies d'ocells entre sedentàries, hivernants, estivals o de pas. Podem veure els ocells sobre les branques dels arbres i sobre la sorra de les platges de l'estany. Les cigonyes construeixen els nius dalt dels troncs nus que s'alcen a la vora de l'aigua. Mitjançant un geolocalitzador els científics saben que en un any un exemplar de cigonya pot haver visitat el Marroc i Alemanya i tornar a Ivars.

També han colonitzat l'estany i el seu entorn espècies de peixos ciprínids. Espècies de granotes i gripaus com el tòtil. Espècies de rèptils com la tortuga de l'estany. I espècies de mamífers com la llúdriga.

En aquests moments, a la vora de l'estany i als pobles del voltant, hi ha una plaga de conills que està causant danys importants en els conreus de fruiters i de cereals. La guineu és un depredador de conills i també ho és el falcó perdiguer, un ocell de ra-

pinya que controla la població de conills. Però no donen a l'abast i les autoritats de la comarca estan plantejant mesures més dràstiques.

Recomanem visitar <http://faunaestanyivarsivilasana.blogspot.com> una pàgina que actualitza cada mes la situació de les aus de l'estany.

LA MASIA DE CAL SINÉN

A la riba nord de l'estany s'alça la masia de Cal Sinén que va ser construïda l'any 1910. La seva situació privilegiada va propiciar la funció d'hostalatge, fins i tot de personatges il·lustres de l'època. Els amos organitzaven jornades de cacera i passejos amb barca que partien del seu embarcador. Després de l'assecamment de l'estany el 1950 la masia va caure en desús i es va esfondrar. Però l'any 2005, quan l'aigua va tornar a omplir l'estany, la masia es va recuperar. La predisposició de la propietària va permetre al Consorci de l'Estany adquirir la masia l'any 2006.

Cal Sinén és avui la seu del Centre d'Interpretació de l'Estany on el visitant es pot informar de l'Espany Natural, la seva història i la seva biodiversitat. Les parets interiors estan pintades amb els vegetals i els animals de l'entorn, sobretot els ocells, en una disposició plenament didàctica. Cal Sinén ofereix el servei de visites guiades, amb reserva prèvia.

ITINERARI

L'estany disposa de tres zones d'arribada: Cal

Sinén, al nord, amb aparcament i seu del Centre d'Interpretació. L'aparcament de Vila-sana (a l'extrem nord-oest) i l'aparcament d'Ivars d'Urgell (a l'extrem sud-est). Aquestes zones, equipades amb punts d'informació, estan enllaçades a través d'un itinerari perimetral naturalístic de cinc quilòmetres, ideal per a recórrer a peu. Al llarg de l'itinerari trobareu diferents miradors on podeu gaudir d'aquest paisatge tan característic. També trobareu passarel·les per damunt de l'aigua, àrees de descans amb taules i bancs i plafons d'interpretació. I diversos aguait tancats, des d'on podreu observar els ocells sense molestar-los. Dins de cada aguait hi ha informació i fotografies que ajuden a identificar els animals. Malgrat que tot el recorregut esdevé un gaudi per als sentits, ens aturarem en els punts més interessants.

Mirador d'Ivars

Amb vistes cap al nord. Montpedró, congost de Mont-rebei, Mont-roig, Montsec d'Ares, serra Carbonera i Montsec de Rúbies.

Gavines i ànecs a l'estany d'Ivars. Masia cal Sinén al darrere. Foto de Conxita Cañas.

Bosc de ribera de ca l'Aragonès

Ocupa una superfície de 2,3 hectàrees. Des de la dessecació de l'any 1950, aquesta parcel·la tenia un ús exclusivament agrícola, però arran de l'arribada d'aigua durant la primera dècada dels 2000 es va dur a terme una plantació de 1.600 arbres de ribera i es recuperà així un ambient d'alt valor ecològic i paisatgístic. Aquest bosc ha esdevingut un dels ambients més interessants de l'entorn de l'estany. Els arbres que hi creixen són: salzes, àlbers, pollancre, oms i freixes. A les seves branques canten els ocells: teixidor, rossinyol bord i cucut. A sota puguen els arbusts: vimetera, saüc i roser bord. I per terra es mouen els mamífers com ara ratolins del bosc i una rica diversitat d'invertebrats. En un racó d'aquest bosc hi ha una placeta amb una taula i uns bancs de fusta. És molt agradable seure-hi a l'ombra i sentir la piuladissa dels ocells del bosc i la remor de les fulles dels arbres. A més, sobre el troc d'un om hi ha clavada una capsa de fusta amb llibres a dins; més d'una persona els llegeix, sobretot entre setmana, quan l'afluència de visitants és mínima.

Bassa d'amfibis

Està situada al bell mig del bosc de ca l'Aragonès, amb el propòsit d'afavorir la reproducció de diverses espècies d'amfibis com ara el gripau corredor, el tòtil i la granota verda. Animals que prenen el sol a la vora de la bassa però que s'amaguen quan ensumen la presència humana. La reina de la bassa és la tortuga de l'Estany (*Emys orbicularis*), una espècie procedent del CRAC (Centre de Reproducció d'Amfibis i Rèptils de Catalunya), que s'ha adaptat bé en aquest nou espai.

Hi podem veure els insectes, com ara els mosquits i els sabaters, que caminen

*Tortuga de l'Estany (Emys orbicularis).
Foto d'Agustí Revilla.*

sobre l'aigua aprofitant la tensió superficial. I els odonats: libèl·lules, espiadimonis i pixavins nervats que s'alimenten de mosques, mosquits i altres insectes. Aquesta bassa acull una gran diversitat d'organismes: algues, plantes aquàtiques i microinvertebrats.

Mirador de cal Sinén

Amb vistes cap al sud: santuari del Tallat, muntanyes de Prades amb el tossal de la Baltasana, serra de la Llena i Montsant.

El canyissar i la pastura amb cavalls

El canyissar és una zona de deu hectàrees per on circula l'aigua d'entrada a l'estany. El canyís, quan creix, consumeix aigua i nutrients i, per tant, realitza una funció de depuració natural. Periòdicament aquest canyís s'extreu amb maquinària agrícola i se'n potencia així, de nou, el creixement i la funció de filtre natural. En aquest terreny hi pasturen uns cavalls perfectament adaptats a les zones inundables. Avantatges d'aquest tipus de pastura: primera: l'acció de trepig i de pastura constant impedeix la colonització total del canyissar i afavoreix l'entrada d'espècies pròpies d'herbassars inundats; segona: diversifica l'hàbitat

i afavoreix la presència de recursos alimentaris per a moltes espècies d'ocells, i tercera: millora la gestió del canyissar de depuració.

En aquests canyissars s'amaguen les espècies d'ocells amb major grau de protecció, espècies en greu perill d'extinció. L'anellament científic d'aquestes aus s'ha mostrat com una eina bàsica per a estudiar-ne la seva biologia i els seus desplaçaments per mitjà de geolocalitzadors. Algunes espècies: mallerenga, boscarla, balquer i rascló.

L'AGRICULTURA I L'ESTANY

L'entorn de l'estany està envoltat per zones de conreu de regadiu. De les 438 hectàrees de l'espai natural protegit, 271 són parcel·les agrícoles que pertanyen a desenes de propietaris diferents. Els cultius més habituals són cereals (blat, ordi i panís), fruiters (pomeres i pereres) i farratges. Aquestes parcel·les configuren un mosaic paisatgístic de gran bellesa i són un hàbitat clau per a moltes espècies de fauna.

Cavalls pasturant al canyissar. Foto d'El PuntAvui.

DIA DE L'ESTANY D'IVARS I VILA-SANA

El diumenge 28 de març de 2021 es va celebrar una festa als entorns de l'estany, respectant les mesures de seguretat imposades per la pandèmia de la covid. S'hi van aplegar veïns de la comarca i altres visitants. Heus aquí algunes de les activitats organitzades: plantada d'arbres, anellament científic d'ocells, tast de vins de proximitat, visites guiades a cal Sinén, jocs infantils, concert de música i vetllada poètica amb poemes de Joan Margarit.

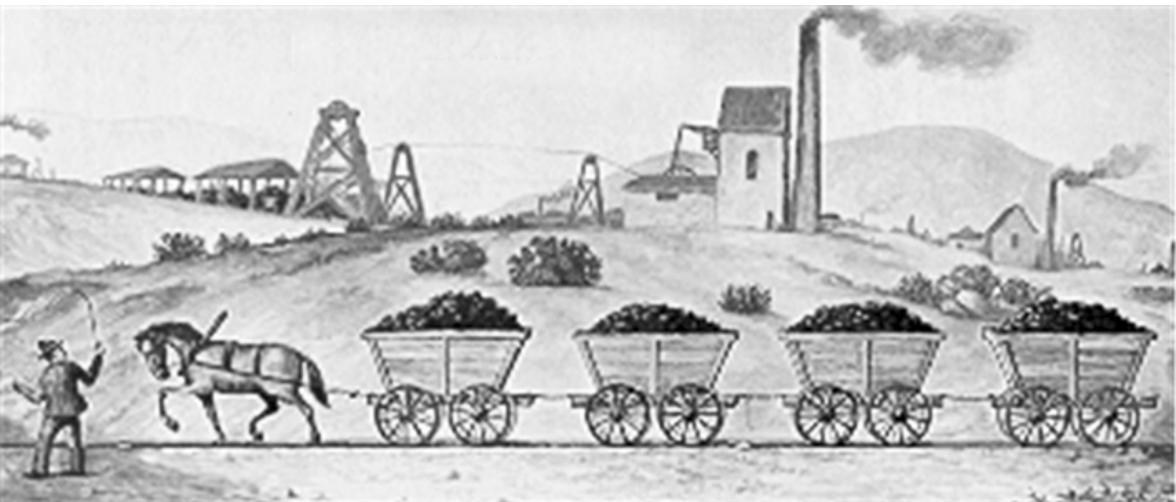
ÚLTIMA HORA

L'octubre del passat any 2020 començà el buidatge parcial de l'estany per tal de regenerar l'aigua i millorar-ne la qualitat. L'aigua de l'estany tenia una càrrega excessiva de nitrogen i fòsfor, derivada de les activitats agrícoles, industrials i urbanes que s'hi fan a l'entorn. Aquests elements s'haurien anat acumulant a l'estany i consumien l'oxigen de l'aigua, un procés d'anòxia que amenaçava la vida de peixos, crustacis i microorganismes (un fenomen semblant al que ha causat els estralls al mar Menor de Múrcia).

Aquest buidatge parcial pretenia tres objectius. Primer: reduir la matèria orgànica que hi ha al fons de l'estany perquè entrés en contacte amb l'atmosfera i s'oxigenés. Segon: controlar les possibles espècies invasores: musclo zebra, cranc americà i cloïsses asiàtiques. Tercer: recanviar l'aigua per tal d'afavorir la presència de les aus. Un cop renovada l'aigua, en menys d'un any, el sistema ha rejovenit. Hi ha hagut un nou esclat de vida. Ha augmentat la vegetació aquàtica i hi han aparegut i nidificat noves espècies d'aus.

EL TRAMVIA DE SANG

Ferran de la Fuente

Il·lustració on es veuen les instal·lacions de la mina de carbó i el tramvia de sang amb les vagonetes arrossegades pel cavall o cavalls. Dibuix extret d'internet.

Amb la trobada de carbó a la comarca del Berguedà, capitalistes i emprenedors van veure la urgent necessitat de portar aquest mineral als mercats importants del país, principalment a Barcelona. El ferrocarril beneficiaria aquesta indústria i també les mines de sal del Bages i les colònies tèxtils del Llobregat, els propietaris de les quals estaven també molt interessats en aquest projecte.

Ramon Salvadó era president de la Carbonera Española i explotava tres galeries denominades Consuela, Francisca i Alegria a l'indret anomenat La Consolació, on ara passa la carretera que puja a Sant Corneli, Figols, Fumanya i Peguera.

Donat l'endarreriment en la iniciació de les obres del carrilet Manresa-Guardiola, Salvadó va començar les obres d'un tramvia de Sang —dit així per anar tirat per cavalleries— entre Berga i la Consolació.

Les obres d'aquest tramvia de sang van començar el 1868 i van acabar el 1871. El recorregut comença al coll de Santa Magdalena, a la part més alta de Berga, d'on surt la carretera a Sant Llorenç de Morunys. Feia més de 17 quilòmetres i la via tenia 84 cm d'amplada. Sorprenentment, era de fusta de faig protegida per una planxa o passamà de ferro per assolir més solidesa i suavitat per a la marxa de les vagonetes. Com en els ferrocarrils tradicionals, les travesses eren de fusta. La plataforma per on anava el tramvia feia dos metres d'ample.

El carbó sortia de les mines en vago-netes que arribaven a un pla inclinat i per aquest pla als vagonets del tramvia que solien carregar entre mitja i una tonelada. El comboi acostumava a portar un vagó per a viatgers.

Se sap que cap a l'any 1878 s'havien renovat més de 6.000 travesses a la via, que el tramvia va fer 3.144 viatges i que el pes transportat va ser, aproximadament, d'uns 81.000 quintars catalans de carbó. Va estar en servei fins al 1904, quan ja estava construït el carrilet fins a Guardiola i va entrar en servei el tram de Berga-Olvan fins a Guardiola. No es va pensar mai que aquest tramvia fos de llarga durada, sinó una solució a l'espera del carrilet de vapor procedent de Manresa.

A grans trets us faré una descripció del seu recorregut des de la Consolació a Berga. La Consolació, La Rodonella, Cercs, on ara hi ha Sant Jordi, rodalies de cal Pujolet, part plana de la pista a la Casanova de les Garrigues i estrep de la serra del Gall amb pas sobre les dues boques del túnel de Cercs. La construcció de l'antiga carretera i més properament de l'actual van destruir un bon tros del traçat del tramvia, que pot retrobar-se de nou a l'alçada de l'actual masia anomenada La Tosa. Cal doncs caminar aproximadament uns vint minuts per la carretera i en trobar a l'esquerra una porta d'aquelles que no permet passar el bestiar, traspasar-la. Veureu a baix la masia de la Tosa, a la seva dreta trobareu les marques del GR, que segueix puntualment el traçat del tramvia. A partir d'aquí tot el recorregut és l'original fins arribar al coll de Santa Magdalena (Berga).

Trams del GR-270 que coincideixen amb el Tramvia de Sang. Fotos de Jordi Gironès (1a) i Leonci Canals (2a).

Indret del Tramvia de Sang. Foto extreta d'internet.

EL TORRENT DE L'EROLA (MONTSENY)

Jordi Gironès Vilardebò

Caminant entre castanyers. Fotos de Jordi Gironès.

Després de molts anys d'anar recorrent a peu muntanyes i indrets, arribes a un punt de creure't que tens un ampli domini dels racons més emblemàtics del nostre país fins que un dia et sorprens quan «descobreixes» una contrada per on sempre havies passat a prop sense haver-t'hi endinsat mai. I això és el que em va passar tot just fa un any, el 29 d'octubre de 2019, quan vaig proposar a uns companys de pujar al coll d'Àligues des de l'ermita de l'Erola —situada a mig camí entre Viladrau i Sant Segimon— remuntant el torrent de l'Erola.

Es tracta d'un indret força desconegut perquè queda al marge dels camins més fressats pels excursionistes: l'esmentat que va a Sant Segimon i el que va de la masia del Pujol de la Muntanya al sot de les Cordes camí del Matagalls, passant pel coll d'Àligues. Però la inesperada sorpresa que ens espera és la d'un magnífic bosc de castanyers i faigs dins de la fondalada que forma el torrent de l'Erola. La vegetació és esponerosa, i un petit corriol la recorre en pujada passant per entremig de castanyers centenaris, les fulles dels quals prenen una vistosa coloració

de tardor a finals d'octubre, i que al mes de maig es pinten de verd intens.

Per tal de traçar un itinerari ben atractiu, la proposta consisteix a fer una circular des de Viladrau, amb molts punts d'interès que s'afegeixen a l'esmentada raconada del torrent de l'Erola.

Iniciem el recorregut a la masia del Torrent dins del mateix Viladrau (779 m) des d'on travessem per un pont la riera Major i prenem el PR-C 205 que du al Matagalls, si bé abans podem acostar-nos a la propera font de l'Oreneta per omplir la cantimplora o bé per esmorzar. El camí segueix el curs de la riera Major fins al Molí Vell (molt enrunat), on mitjançant el

pont de Segalars travessem el torrent de coll Pregon i arribem aviat a la gran masia dels Molins. A partir d'aquí el camí va pujant en direcció sud fins a la masia de can Bosc, passant abans per la mina del Cau de les Guilles, que queda a la nostra esquerra. Estem seguint també la senyalització del Meridià Verd i arribem a l'ermita de l'Erola (870), de la qual ja es té notícia des del 1571 com a santuari dedicat a la Mare de Déu de l'Erola, advocada contra la verola, essent residència dels ermitans de Sant Segimon durant els hiverns. Just una mica abans d'arribar-hi hi ha un amagat corriol que és el que s'enfila —una mica embrossat— per anar a trobar el torrent de l'Erola que seguirem en pujada fins al coll d'Àligues (1.092).

Fins arribar a aquest coll gaudirem del magnífic paisatge abans descrit on el domini correspon als castanyers, si bé també hi ha roure de fulla gran i roure africà. De ben segur que farem més d'una aturada contemplant i fotografiant els castanyers fins que anem entrant a la fageda que es troba majorment a la zona més alta. A partir del coll se'ns obre el paisatge amb Viladrau al fons i un munt de vegetació arbòria per tot arreu. Ara cal seguir una pista que més endavant haurem de deixar per davallar directament a la gran masia del Pujol de la Muntanya (les primeres notícies de la seva existència provenen d'un document del 1135 referenciat per Antoni Pladevall en el treball Les masies del Montseny). Ull, però, a no entrar dins del recinte privat de la masia; ens caldrà evitar-la voltant-la per l'esquerra.

Seguim baixant en direcció a Viladrau amb una vegetació que ha anat canviant passant de la fageda del coll d'Àligues a uns boscos que alternen les castanyedes amb un bosc mixt d'alzines i roures en el qual ja trobem roure martinenc i roure cerrioide a les zones més assolllades. I ben aviat fem cap a la masia de l'Arimany, que ens queda una mica separada a l'esquerra del camí, de la qual cal destacar la façana amb finestrals que daten del segle XVI en un bon estat de conservació. Una mica a ponent de la masia, i travessant el torrent que prové del sot del Corral, hi ha la font de l'Arimany, on podem reomplir la cantimplora per atènyer el tram final de l'excursió que ens conduirà al castanyer de les Nou Branques, ben indicat a la dreta del camí. Actualment està envoltat d'una

barana de fusta per afavorir la seva conservació i esdevé una icona del Montseny fins al punt que l'Ajuntament de Viladrau va decidir l'any 2012 inserir-lo en el seu escut. Aquest castanyer té una alçada de 23,90 m, un perímetre de 6,50 m a 1,00 m i un diàmetre de capçada de 15,40 m. Pel que fa a l'edat, es considera que és d'aproximadament 700 anys.

Recorrem el darrer tram fins al nucli urbà de Viladrau, on acabem una excursió que he repetit un any després, el 2020, just a la mateixa data del 29 d'octubre, amb uns altres companys que també van coincidir que és una excursió excel·lent i molt recomanable.

Horari acumulat: Viladrau, l'Erola 1.30, coll d'Àligues 2.10, el Pujol de Muntanya, l'Arimany i font 3.00, castanyer de les Nou Branques i Viladrau 3.30 h. Són 10 km amb un desnivell de 313 m (acumulat de 439 m).

Track: <https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/gruptibi-2020-10-29-viladrau-torrent-de-lerola-59640772>

Caminant entre castanyers i faigs.

CAMÍ DEL LLOBREGAT

Conferències i excursions 2021-2022

Conferències i excursions 2021 – 2022

Desembre 2021	10	Conferència «L'evolució del paisatge al Llobregat» per Josep Maria Panareda
	12	Excursió llarga i curta: a Sant Jeroni (Montserrat)
Gener 2022	14	Conferència «Un patrimoni arran de riu» per Mercè Riera
	16	Excursió llarga: circular des del Pont de Vilomara Excursió curta: de Sant Benet al Pont de Vilomara
Febrer	11	Conferència «Les colònies del Llobregat» per Rosa Serra
	13	Excursió llarga: Riera de Merlès i serra de Pinós Excursió curta: de Puig-reig a l'Ametlla de Casserres
Març	11	Conferència «La mineria a la conca del Llobregat» per Lluís Solé
	13	Excursió llarga: Serra dels Tossals Excursió curta: de l'Ametlla de Casserres a Berga
Abril	1	Conferència «Aproximació a la història física del riu Llobregat i el seu delta. Aigua, sediment i obres» per Juan Pedro Martín Vide
	3	Excursió llarga: cim de Sobrepuny des de la Nou Excursió curta: de Berga a la Rodonella
Maig	7-8	“Camí dels Bons Homes”. Sortida de dos dies fent un itinerari llarg i curt el primer dia i visita a Foix i Montsegur el segon
Maig	29	Excursió llarga: de les fonts del Llobregat al Cap de la Creueta Excursió curta: de les fonts del Llobregat a La Pobla de Lillet
Juny	3	Conferència «Els canvis en la qualitat de l'aigua del Llobregat per la industrialització» per Narcís Prat
Juny	19	Excursió de cloenda

Les conferències dels cicles temàtics tenen lloc els divendres a les 8 del vespre a l'Ateneu

ACTIVITATS DE LA SEAS DELS MESOS D'OCTUBRE I NOVEMBRE DE 2021

Matinal a les barraques de pedra seca de Rellinars (Vallès Occidental)

17/10/2021 - Itinerari circular amb inici i final al poble de Rellinars, passant per les fonts de Rellinars, les Cases, Casajoana i tornant pel torrent de l'Esbarzer amb una participació de 12 persones. Durant el recorregut es van visitar una bona mostra de barraques de pedra seca d'antigues vinyes actualment abandonades. Recorregut de 10 km i un desnivell de 264 m.

Excursions per l'entorn del castell de Castellcir i la fageda de Sauva Negra

24/10/2021 - Tant la llarga com la curta van ser una circular amb inici i final al poble de Castellcir. Itinerari de la llarga: es davallà fins al llit de la riera de Castellcir, on hi ha l'església romànica de Sant Andreu de Castellcir, va continuar fins al castell de Castellcir (també anomenat "La Popa"), coll de Sauva Negra, fageda i font de Sauva Negra, església de Santa Maria Savall, on es va donar la volta a l'embassament que hi ha, i tornant cap al poble pel torrent d'Esplugues. Van ser 17 km amb un desnivell acumulat de 553 m. Itinerari de la curta: fins al castell de Castellcir va coincidir amb l'itinerari de la llarga i a partir d'aquí va continuar pel torrent d'Esplugues fins al poble amb un recorregut de 10 km i un desnivell acumulat de 343 m. La participació va ser de 28 assistents.

Matinal a Sant Sebastià dels Gorgs (Alt Penedès)

07/11/2021 - Circular Sant Sebastià dels Gorgs-Sant Pau d'Ordal-Sant Sebastià dels Gorgs, passant per la masia de can Mata del Racó, la cova Miseracs, el puig de la Guàrdia i la masia de can Milà de la Roca. Al final es va fer una visita guiada al monestir de Sant Sebastià dels Gorgs. Recorregut de 9 km i 164 metres de desnivell, amb 14 assistents.

Conferència "Els ponts del Segre" per Romà Pujades

12/11/2021 - Conferència a la Sala Piquet, de Romà Pujades sobre els 109 ponts del riu Segre, les seves particularitats i història. Aforament complet de la Sala Piquet al voltant de 55 persones.

Travessa d'Arbúcies a Breda pel castell de Montsoriu i circular des d'Arbúcies

14/11/2021 - La llarga va ser una travessa des d'Arbúcies fins a Breda, passant pel castell de Montsoriu (634). Itinerari de 14 km amb un desnivell acumulat de 571 m. La curta va ser una circular des del poble d'Arbúcies recorrent els seus entorns i passant pel salt de la Dona d'Aigua. Recorregut de 8 km i un desnivell acumulat de 249 m. Hi van participar 25 persones.

Matinal Secció Jove al Costa Cabriolera

20/11/2021 - La primera matinal de la Secció Jove va tenir com a objectiu assolir el pic de Costa Cabriolera (2.604 m). Inicialment es pretenia fer l'ascensió d'aquest cim juntament amb el del Vulturó des del coll de les Bassotes. Finalment es va iniciar la matinal a la font Terrers comptant amb l'assistència de tretze persones. La distància va ser d'un total de 19,5 km amb un desnivell positiu aproximat de 1.300 m. Des de la Secció Jove es valora molt positivament aquesta primera matinal tant per l'assistència com per la manca d'imprevistos.

Pessebre de la SEAS 2021 a la Tosseta Rasa (1217 m) (Terra Alta)

27/11/2021 - L'itinerari va arrencar des del coll de Saleres (882 m) passant pel refugi de les Clotes, el coll de Carabasses, coll de Caubet i la Tosseta Rasa amb cops de vent molt forts i fred. La tornada es va fer desent el camí d'anada. Itinerari de 7,4 km i un desnivell de 335 m.

28/11/2021 - Es va fer una caminada visitant el Toll de Vidre. L'assistència va ser de XX Persones

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 8 de novembre de 2021

— Altes: Sílvia Rojas Lombarte (1207), Carles Orriols González (1208) i Martí Bailac González (1209)

— Baixes: cap

— S'ha inclòs la Marxa de Regularitat de la SEAS prevista per al 15 de maig en el calendari de Caminades i Marxes de la Federació.

— Es considera necessari que la nova Secció Jove disposi d'un espai propi de difusió, ja sigui com una pàgina més dins de l'actual web de la SEAS o bé creant-ne una específica vinculada al web. En aquest cas podria estar basada en la plataforma Wix. El Bernat pren la paraula per informar-nos que ja fa temps que s'està plantejant la necessitat de fer un canvi del web actual, cercant precisament una major simplicitat operativa a l'hora d'actualitzar la informació i fer que el nou disseny sigui plenament aplicable a l'accés a través dels mòbils. S'acorda que el Bernat es reuneixi amb membres de la Secció Jove per a redissenyar el web, comptant amb Jordi Gironès, atès que ell ha estat el qui ha mantingut fins ara les modificacions d'informació i notícies.

— Membres de la Secció Jove han manifestat interès a tenir samarretes de la Secció, i això fa que es decideix demanar un nou pressupost per a fer-ne més unitats i, en una propera junta, estudiar si es tira endavant enviant un correu als socis per comunicar-los que se'n poden tornar a demanar tot especificant color, talla i quantitat, ja que per a la comanda cal tenir en compte la demanda.

— Es comenten els temes plantejats per alguns socis a la darrera assemblea en la qual se sol·licitava alguna acció per part de la junta. Un té a veure amb la pèrdua de fonts de muntanya del nostre terme i l'altre sobre sancions a ciclistes. En el primer cas es decideix fer una instància a l'Ajuntament demanant que actuï assignant un projecte, dotat de pressupost, per a fer-ho, i en el segon cas, es demanarà reunir-se amb qui correspongui de l'Ajuntament per parlar de la necessitat que els policies locals vigilin la zona de Collserola del nostre terme a fi d'obligar complir la llei als ciclistes que circulin per llocs on no poden i sancionar-los, ja que aquest cos policial sí que ho pot fer mentre que el Parc de Collserola no té aquesta potestat.

— Se'ns informa que ja hi ha algunes sòcies i socis que estan treballant per tornar a fer la cantada de nadesles que té lloc a l'excursió del ciclista corresponent a desembre, la qual no es va poder celebrar l'any passat a causa de la Covid-19.

— Hem iniciat accions en el Registre General del Consell Català de l'Esport per a solucionar el tema de l'actualització de la renovació de la Junta del 2020, la qual cosa no es va poder dur a terme a causa dels entrebancs que ens va representar la Covid-19 en aquells moments. Actualment estem ja pendents de saber si el tràmit que hem fet ha funcionat correctament.

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 89. No. 358

Taula de redacció — Leonci Canals, Ferran de la Fuente, Maria Garcia, Jordi Gironès, Ramon Prat i Agustí Revilla.

Autoedició — Leonci Canals

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — NB Comunicacions

ÍNDEX

Portada — Estany d'Ivars

02 — Calendari

03 — L'estany d'Ivars i Vila-Sana, per Agustí Revilla Briongos

08 — El Tramvia de Sang, per Ferran de la Fuente

10 — El torrent d'Erola (Montseny), per Jordi Gironès Vilardebò

13 — Calendari del Cicle "Camí del Llobregat"

14 — Activitats de la SEAS dels mesos d'octubre i novembre de 2021

15 — Informació de la SEAS

Foto de grup al cim de la Tosseta Rasa, on es va col·locar el pessebre enmig d'una forta ventada. Foto d'Agustí Revilla.

SEAS, entitat esportiva núm. A01824